

Άρειος Πάγος 117/1969, Τμ. Γ'(1)

Πηγή: ΝοΒ 17/69 σελ. 805

Περίληψη: Εργάτης-ατυχήματα. "Βίαιον συμβάν". - έννοια. - εμπίπτει εις αυτήν και η νόσος συνεπεία εργασίας υπό όλως εξαιρετικής συνθήκας ή κατά παράβασιν Κανονισμών εκτελουμένης. - ασθένεια (:νευρασθένεια) του ναυτικού. - ιατρική εξέταση και φαρμακευτική περίθαλψις τούτου. - μη επιτήρησις του ασθενούς. - πτώσις αυτού και πνιγμός. - συνιστά βίαιον συμβάν. - μη πρόκλησις εκ προθέσεως του ατυχήματος υπό του παθόντος. - δεν αποτελεί στοιχείον της αγωγής. - προγενεστέρα απόφασις απορρίψασα αγωγήν αποζημιώσεως δι' ατύχημα συνεπεία ολισθήσεως και πνιγμού. - δεν αποτελεί δεδικασμένον διά την νέαν αγωγήν στηριζομένην εις αμέλειαν του πλοιάρχου να μεριμνήσῃ διά την ασθένειαν του ναυτικού. - αποζημιώσις συνεπεία εργατ. ατυχήματος. - Υπολογισμός βάσει του μισθού. - συνυπολογίζονται αι υπερωριακά αμοιβάι και το αντίτιμον της τροφής.

Απόφαση Δικαστηρίου

Προεδρεύων ο κ. Β. ΠΑΤΣΟΥΡΑΚΟΣ Αντιπρόεδρος Εισηγητής ο κ. Κ. ΧΟΥΡΔΑΚΗΣ
Αρεοπαγίτης Δικηγόροι οι κ.κ. Γ. Ρεδιάδης, Ανασ. Δαμάσκος

Επειδή αποκλείεται μεν κατά την τελευταίαν περίοδον του άρθρου 1 του διά του β.δ. της 24 Ιουλίου/25 Αυγούστου 1920 κωδικοποιηθέντος νόμου 551/1914 το εν αυτή δικαίωμα αποζημιώσεως εις την περίπτωσιν, καθ' ην ο παθών εκ προθέσεως προεκάλεσε το επελθόν ατύχημα, το περιστατικόν όμως τούτο ως διακωλύον την γένεσιν του δικαιώματος αποτελεί καταχρηστικήν ένστασιν και δεν είναι στοιχείον της αγωγής η ανυπαρξία τούτου. Επειδή, ως εκ των διατάξεων των άρθρων 245 § 2, 273 § 3 και 274 πολ. δικ. προκύπτει, προς στοιχειοθέτησιν του δεδικασμένου απαιτείται εκτός άλλων και ταυτότης των τε πραγματικών του αξιουμένου δικαιώματος γεγονότων ως και της εξ ης τούτο παρήχθη δικαιολογητικής αιτίας. Εν προκειμένω ως προκύπτει εκ της παρά της εναγομένης επικαλουμένης υπ' αριθ. 1717/1965 αποφάσεως του ως εφτείου δικάσαντος Πρωτοδικείου Πειραιώς, δι' αυτής απερρίφθη ως αβάσιμος η από 8 Νοεμβρίου 1963 αγωγή της και ήδη εναγούσης κατά της εναγομένης δι' ης εξητείτο αποζημιώσις εξ εργατικού ατυχήματος συνισταμένη εις το ότι ο παρά τη εναγομένη υπηρετών βάσει συμβάσεως εξηρημένης εργασίας ως βοηθός μαγείρου επί του φορτηγού πλοίου αυτής υιός της, εκτελών υπηρεσίαν, ωλίσθησε και κατέπεσεν εις την θάλασσαν και επνίγη, ενώ διά της κρινόμενης αγωγής της η ενάγουσα ισχυρίζεται, ότι ο υιός ταύτης κατά τον χρόνον της εν τω πλοίω της εκκαλούσης εναγομένης υπηρεσίας του ησθένησεν εκ νευρασθενείας εντόνου βαθμού, ου μόνον δε δεν έτυχεν, εκ μέρους του παρά της εναγομένης προστηθέντος πλοιάρχου του πλοίου της, της προσηκούσης μεταχειρίσεως κατά τα υπό του από 6 Δεκεμβρίου 1939 β.δ. προβλεπόμενα, αλλ' αντιθέτως ούτος επέδειξεν τελειαν αδιαφορίαν, δεν έθεσεν τούτον εκτός υπηρεσίας, ούτε και διέταξε την παρακολούθησιν αυτού(*), η συμπεριφορά δε αυτή είχε ως άμεσον αποτέλεσμα την πτώσιν τούτου εις την θάλασσαν και τον πνιγμόν αυτού. Ήτοι το εν τη κρινόμενη αγωγή δικαίωμα, παραγωγικήν αιτίαν έχει, διάφορον του εν τη διά της υπ' αριθ. 1717/1965 αποφάσεως του Πρωτοδικείου Πειραιώς απορριφθείση αγωγή αναφερομένου, και κατ' ακολουθίαν, εκ της αποφάσεως ταύτης δεν δημιουργείται δεδικασμένον διά την προκειμένην δίκην, απορριπτέος δε ο περί του εναντίου ισχυρισμός της εκκαλούσης εναγομένης. Επειδή εκ των καταθέσεων, εγγράφων κλπ. πλήρως κατά την κρίσιν του δικαστηρίου τούτου απεδείχθη, ότι η ενάγουσα τυγχάνει μήτηρ του θανόντος Ν.Κ.***, εκ νομίμου γάμου μετά του πατρός τούτου Ν.Κ.**, και ότι αυτή κατά τον χρόνον του θανάτου του, χήρα ούσα, συνετηρείτο και διετρέφετο υπ' αυτού, μη καταλιπόντος άλλους εγγυτέρους συγγενείς. 1/4τι ο θανών υιός της προσελήφθη διά συμβάσεως εξηρημένης εργασίας υπό της εναγομένης την 10 Ιουλίου 1962 ως βοηθός μαγείρου του εις αυτήν ανήκοντος και υπ' αυτής εκμεταλλευομένου φορτηγού πλοίου "W.P." υπό Ελληνικήν σημαίαν, αντί μηνιαίου μισθού 26 λιρών Αγγλίας και τροφήν αποτιμωμένην εις 13 λίρας Αγγλίας, ελάμβανε δε και 10 λίρας Αγγλίας μηνιαίως διά τακτικάς υπερωρίας, ήτοι σύνολον 49 λίρας Αγγλίας μηνιαίως(**), ισαξίας κατά τον χρόνον εκείνον προς 4.000 δραχμάς, όπερ ποσόν ελάμβανον καθ' όλον το προ του ατυχήματος δεκάμηνον άλλοι συνάδελφοι τούτου της αυτής κατηγορίας. 1/4τι εκτελών την ως άνω υπηρεσίαν επί του πλοίου της εναγομένης ησθένησε κατ' Οκτώβριον 1962 εκ νευρασθενείας εντόνου βαθμού κατά τον πλοιν του πλοίου από Ολλανδίας προς Ηνωμένας Πολιτείας Αμερικής, κατά την άφιξιν δε του πλοίου εις Αμερικήν υπεβλήθη εις ιατρικήν εξέτασιν και εχορηγήθησαν αυτώ διάφορα φάρμακα. Μετά την αναχώρησιν του πλοίου προς Ολλανδίαν ο παθών εξηκολούθησε εργαζόμενος παρά το γεγονός, ότι ήτο ασθενής και η κατάστασις της υγείας του είχε επιδεινωθή (δεν συναναστρέφετο τα μέλη του πληρώματος, είχε αδυνατίση, περιεφέρετο εις το πλοίον άνευ λόγου κλπ.), εκ μέρους δε του πλοιάρχου, τελούντος εν γνώσει της καταστάσεως της υγείας του παθόντος, ουδεμία φροντίς κατεβλήθη διά την νοσηλείαν τούτου διά των χορηγηθέντων αυτώ φαρμάκων, ούτε και διά την παρακολούθησιν και επιτήρησιν αυτού, ως εκ του άρθρ. 10 του από 6/12 Δεκεμβρίου 1939 β.δ.

"περί εγκρίσεως και θέσεως εις εφαρμογήν κανονισμού εργασίας επί Ελληνικών φορτηγών πλοίων ολικής χωρητικότητος κάρων 800 και άνω" επεβάλλετο, αλλ' αφέθη ούτος εις την τύχην του, η τοιαύτη δε αδιαφορία και έλλειψις επιτηρήσεως του παθόντος, τελούντος εις κατάστασιν διανοητικής αδρανείας, είχε ως επακόλουθον το ότι ούτος κατά την 6 Νοεμβρίου 1962 κατέπεσεν εις την θάλασσαν, κατά την διάρκειαν του πλου του πλοίου εξ Αμερικής προς Ολλανδίαν και επνίγη, γεγονός όπερ θα απεφεύγετο εάν κατεββάλλετο παρά του πλοιάρχου του πλοίου η υπό τας περιστάσεις ταύτας επιβαλλομένη φροντίς και επιτηρήσις του πάσχοντος. Το υπό τας ως άνω περιστάσεις επελθόν εις τον παθόντα ατύχημα εμπίπτει εις την έννοιαν του κατά το άρθρ. 1 του ν. 551 εργατικού ατυχήματος, ως κατ' ορθήν εκτίμησιν των αποδείξεων, εδέξατο και η εκκαλουμένη απόφασις, απορριπτέα δε η υπό κρίσιν έφεσις ως μη βάσιμος, ορθώς επιβληθείσις, κατ' άρθρ. 210 πολ. δικ. της δικαστικής δαπάνης εις βάρος της ηττηθείσης εναγομένης υπό της προσβαλλομένης αποφάσεως.

* Ίδ' διά την ευθύνην του πλοιοκτήτου συνεπεία παραβάσεως υπό του πλοιάρχου του άρθρ. 44 του δ. της 15(27)/18.12.1836 "περί αστυνομίας εμπορ. ναυτιλίας", καθ' ο "ο πλοίαρχος οφείλει να... φροντίζη διά την υγείαν του πληρώματος", ή και του άρθρου 45 του αυτού δ., την Α.Π. 153/1968 εις ΝοΒ 16.627 (ο πλοίαρχος δεν έθεσεν εκτός υπηρεσίας τον νευρασθενή ναυτικών), την Α.Π. 638/1964 εις ΝοΒ 12.504 (διότι ο πλοίαρχος δεν απεβίβασε τον ασθενούντα ναυτικών), την Πρωτ. Πειρ. 2426/1965 εις ΝοΒ 13.1123 και Πρωτ. Πειρ. 1939/1954 εις ΕΕΝ 22.152 (διότι ο πλοίαρχος παρέλειψε να μεριμνήση διά την θεραπείαν του ασθενήσαντος ναυτικού και θέση αυτόν εκτός υπηρεσίας).

** Ίδε διά συνυπολογισμόν του αντιτίμου της τροφοδοσίας εν τη του ν. 551 αποζημιώσει Α.Π. 102/1961 εις ΝοΒ 9.825 και γενικώτερον Αλ. Τζιτζιλέρη: η τροφοδοσία του ναυτικού, εις ΕΕΔ 20.137 επ.

Σχόλιο: 1. Επέρχεται μετά την αναιρετική Β' τμ. Α.Π. 153/1968 ΝοΒ 16.621 προς ην συμφωνεί. Παραλείπεται εκ της άνω αποφάσεως η πρώτη σκέψις, η αναγομένη εις την έννοιαν του "βιαίου συμβάντος", ως ομοία προς την αναιρετικήν. Ίδ' διά την νόσον ως "βίαιον συμβάν" και, συνεπώς, ναυτεργατικόν ατύχημα του ναυτικού την Α.Π. 83/1969, ανωτ. σελ. 662 και υπ' αυτήν σημ. Αλ. Τζιτζιλέρη.